

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-9.054.1.2025
Warszawa, 12.08.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 11029, Poseł na Sejm RP Pani Alicji Łepkowskiej-Gołaś w sprawie regulacji poboru wody przez rolników, przedstawiam informację w zakresie właściwości Ministerstwa Infrastruktury jako organu nadzorującego Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a także stanowisko Ministra Klimatu i Środowiska uwzględniające informację Głównego Inspektoratu Środowiska w odniesieniu do nałożonej kary.

Dane będące w posiadaniu Inspekcji Ochrony Środowiska nie potwierdzają, że okoliczności zdarzenia opisanego w interpelacji nr 10927 miały miejsce, w szczególności, że na jakikolwiek indywidualny podmiot została nałożona kara w tak znacznej wysokości.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 lit b i pkt 17a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425) do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należy kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.) w zakresie przestrzegania decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska oraz przestrzegania zakresu, częstotliwości i sposobu prowadzenia pomiarów wielkości emisji i jej wpływu na stan środowiska oraz wykonywanie zadań określonych w Prawie wodnym. Prawo wodne to regulacja prawa powszechnie obowiązującego, w której dla określenia parametru ilościowego wody przyjęto m³ jako jednostkę objętości w układzie SI (międzynarodowy układ jednostek miar), a DJP jest umowną jednostką liczebności zwierząt hodowlanych w gospodarstwie.

Zdaniem ministerstwa, wprowadzenie parametru DJP do Prawa wodnego byłoby niecelowe, tym bardziej że limit poboru wody, średniorocznie 5 m³ na dobę, określony w Prawie wodnym w ramach zwykłego korzystania z wód, nie został ustalony na podstawie norm zużycia wody, lecz wynika z możliwości środowiska do odnawiania zasobów wodnych. Ustalenie limitów zużycia wody w przeliczeniu na DJP może być jedynie pomocne dla podmiotu przy szacowaniu wielkości zapotrzebowania na wodę w celu określenia ilości pobieranych wód we wnioskach o udzielenie pozwolenia wodnoprawnego. Wydaje się, że obecnie przyjęte rozwiązanie oraz regulacje prawne są najbardziej optymalne, jasne, czytelne i nie powinny budzić wątpliwości interpretacyjnych.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie na bieżąco i stosownie do potrzeb dokonuje wymiany informacji z Wojewódzkimi Inspektorami Ochrony Środowiska w ramach współpracy między organami administracji publicznej. Należy zaznaczyć, że Wody Polskie nie prowadzą ewidencji wszystkich gospodarstw rolnych korzystających z zasobów wodnych. Prowadzona jest ogólna ewidencja podmiotów obowiązanych do ponoszenia opłat za usługi wodne.

Z art. 33 ust. 4 pkt 1 Prawa wodnego wynika próg poboru wód podziemnych wynoszący średniorocznie 5 m³/dobę, tj. ilość wody jaką właściciel gruntu może pobierać w celu zaspokojenia potrzeb własnego gospodarstwa domowego lub własnego gospodarstwa rolnego w ramach zwykłego korzystania z wód, niewymagającego pozwolenia wodnoprawnego. To rolnik, jako podmiot korzystający z wód, w przypadku stwierdzenia przekroczenia warunku zwykłego korzystania z wód, zobowiązany jest do uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na usługę wodną, polegającą na poborze wód podziemnych bądź powierzchniowych, co wiąże się z koniecznością ponoszenia opłat za usługi wodne.

Podmioty obowiązane do ponoszenia opłat za usługi wodne składają oświadczenia, o których mowa w art. 552 ust. 2a pkt 2 Prawa wodnego. Tym samym w obecnym stanie prawnym, organy Wód Polskich wchodzą w posiadanie informacji o dokładnej ilości poboru wód z danego ujęcia dopiero w przypadku, gdy podmiot z niego korzystający uzyska pozwolenie wodnoprawne i wypełnia obowiązek składania ww. oświadczeń lub w wyniku kontroli gospodarowania wodami, czy po otrzymaniu ustaleń pokontrolnych innego organu administracji publicznej (tj. Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska).

Jednostki Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nie mają ustawowego obowiązku informowania wszystkich podmiotów mogących korzystać z zasobów wodnych o ewentualnej konieczności uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na takie działania w przypadku przekroczenia progu wskazanego w art. 33 ust. 4 pkt 1 Prawa wodnego. Stosowne informacje są udzielane na bieżąco przez pracowników Wód Polskich w przypadku zapytań pisemnych, telefonicznych czy mailowych. Pomimo braku ustawowego obowiązku informacyjnego, Wody Polskie podejmowały działania informacyjne dotyczące poboru wód na potrzeby prowadzenia działalności rolniczej. W tym celu została opracowana i opublikowana broszura informacyjna¹. Ponadto, przed wejściem w życie zmian wynikających z ustawy z 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry (Dz. U. poz. 1963), dyrektorzy Zarządów Zlewni PGW Wody Polskie, jako organy właściwe w sprawie ustalenia opłat za korzystanie z usług wodnych, podjęli działania informacyjne w odniesieniu do podmiotów korzystających z usług wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, w przypadkach gdy z treści oświadczeń podmiotów obowiązanych do ponoszenia opłat za usługi wodne wynikało, że dany podmiot nie posiada ważnego pozwolenia wodnoprawnego (tj. w przypadkach gdy podmiot składał oświadczenia zgodnie z art. 552 ust. 2a pkt 2 Prawa wodnego, ale w ich treści oświadczał o fakcie korzystania z usług wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego – a co za tym idzie ponosił do końca 2023 r. opłaty podwyższone za usługi wodne z tego tytułu, tak jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie). Zgodnie z art. 472aa ust. 1 pkt 2 Prawa wodnego, administracyjnej karze pieniężnej podlega kto wbrew przepisowi art. 389, art. 394 ust. 1 lub art. 425 ust. 1 korzysta z wód, wykonuje urządzenia wodne, roboty w wodach lub inne działania wymagające odpowiedniej zgody wodnoprawnej, bez odpowiednio pozwolenia wodnoprawnego lub pozwolenia zintegrowanego, zgłoszenia wodnoprawnego lub oceny wodnoprawnej.

Jednocześnie informuję, że organy PGW Wody Polskie nie prowadzą rejestru ukaranych gospodarstw rolnych. Natomiast od czasu wejścia w życie administracyjnych kar pieniężnych wskazanych w art. 472aa ww. ustawy na obszarze działania PGW Wody Polskie Regionalnego

¹ <https://www.gov.pl/web/wody-polskie/materialy-informacyjne>

Zarządu Gospodarki w Białymstoku, na dzień 30 czerwca 2025 r., wydano łącznie 636 decyzji wymierzających kary administracyjne.

Należy zaznaczyć, że sam fakt złożenia wniosku o udzielenie niezbędnych uprawnień, jakim jest pozwolenie wodnoprawne nie równa się zaprzestaniu korzystania z zasobów wodnych bez pozwolenia wodnoprawnego. Takie naruszenie znika dopiero wtedy, gdy podmiot uzyska prawomocną decyzję administracyjną udzielającą pozwolenia wodnoprawnego. Tym samym konieczność nałożenia administracyjnej kary pieniężnej przez właściwy organ PGW Wody Polskie w tym zakresie ustaje dopiero, gdy podmiot uzyska prawomocną decyzję administracyjną udzielającą pozwolenia wodnoprawnego.

Uprzejmie informuję, że aktualnie trwają prace analityczne mające na celu usprawnienie procesu składania wniosków oraz kompletnej dokumentacji w sprawie udzielenia pozwoleń wodnoprawnych, w tym z użyciem platformy e-Wody.

W związku z powyższym ciężar gatunkowy naruszenia prawa, polegający na korzystaniu z usług wodnych bez wymaganego prawem pozwolenia wodnoprawnego, jest bezsprzecznie znaczący. W przedmiotowej sprawie nie karano osoby fizycznej konkretnie za pobór wody niezbędnej do pojenia zwierząt gospodarskich, lecz za korzystanie z zasobów wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego przez pobór wód podziemnych w ilości znacznie przekraczającej średniorocznie 5 m³/dobę. Korzystanie z takiej usługi wodnej wymaga posiadania ważnego pozwolenia wodnoprawnego oraz ponoszenia opłat za usługi wodne.

Natomiast samo pozwolenie wodnoprawne stanowi instrument zarządzania zasobami wodnymi i ma na celu ochronę tych zasobów przed zanieczyszczeniami oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją. Tym samym nie sposób stwierdzić, że długotrwałe zaniedbania podmiotu działającego wbrew obowiązującemu prawu stanowiło podstawę do dalszego upraszczania dostępu do zasobów wodnych bądź umorzenia wcześniej nałożonych kar, czy też zmianę przepisów prawa w tym zakresie.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Przemysław Koperski

Podsekretarz Stanu